

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.)*.
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвознавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років*.
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи*.
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича*.
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності*.
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою*.
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району*.
8. **Перетяцько Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»)*.
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати*.

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домнанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві.*
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічзньому декоративно-прикладному мистецтві.*
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення.*
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру.*
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні.*
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундатора львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової.*
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів.*
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини.*
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти.*

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко М'юлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

- державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*
7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
 8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
 9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
 10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрета в загальноосвітній школі.*
 11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

певні свої особливості. Вважаємо за доцільне подальше вивчення цієї проблеми та введення в тематику навчального плану поглиблене вивчення парадного портрету.

Список використаних джерел:

1. Бучинский С. Л. Основы грамоты по изобразительному искусству. Учебно – методическое пособие. К.; Радянська школа, 1981. 160 с.
2. Зміст і методика уроків тематичного малювання у початкових класах [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://studopedia.org/7-77654.html>.
3. Роль декоративно-прикладного мистецтва в естетичному, моральному та професійному становленні [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://refdb.ru/look/2572128-p2.html>

Єфимець Людмила

магістрантка спеціальності «Культурологія»

Рівненський державний гуманітарний університет

ТУРИСТИЧНА СФЕРА УКРАЇНИ ЯК СЕГМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ : ІСТОРІЯ ТА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ

Нині туристична сфера в Україні набуває усе більшої популярності. Саме туризм сприяє ознайомленню українців зі своєю країною та світом. З кожним роком також зростає кількість іноземців, які відвідують Україну, знайомляться із об'єктами культурної спадщини українського народу, пам'ятками матеріальної і нематеріальної культури. Розвиток туристичної сфери в умовах викликів сьогодення ставить питання про її ефективність як сегменту культурної політики держави. Виявлення основних напрацювань науковців у цій площині і є метою нашого дослідження.

Нагадаємо, що з часів Середньовіччя мандрівники, подорожуючи по теренах України, захоплювалися мальовничими краєвидами української землі і красою її мешканців. Дослідник минувшини, мистецтвознавець і архітектор Володимир Січинський зібрав їхні свідчення у збірку «Чужинці

про Україну: Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть», яка є неоцінним джерелом до пізнання туристичної сфери [13]. Через призму рецепцій України дуже важливо подивитися на себе очима тих, хто подорожував українською землею і побачити те, над чим раніше ми не замислювалися. Тут ми знаходимо описи церков і соборів України у різні історичні часи, фортець і укріплень українських міст, захоплюючи природу краю з його лісами, садами, левадами, ріками і озерами, а ще – культурних, красивих душею, щедрих і приємних людей. Особливе захоплення у іноземців викликали українські жінки, які вміли гарно вдягатися, добре порядкувати, дотепно жартувати, підтримувати чистоту в хаті та в докїллі. Попри те, що В. Січинський зібрав свідчення мандрівників за минулі століття, вони залишаються актуальними у розумінні сучасних туристичних подорожей Україною: нині, як і десять століть назад, викликають інтерес у туристів сакральні споруди, фортифікаційні укріплення, замки та палаци, а ще – етнографічна мозаїка українських регіонів.

Згадаймо, що саме у туризмі «знаходили джерело натхнення» відомі письменники XIX ст. Я. Головацький, І. Вагилевич, І. Франко та ін. У своїх краєзнавчих нарисах вони подавали інформацію про особливості побутування українського населення того часу. У той же період у наукових виданнях А. Кримського, В. Малахова, А. Єрмоленко та ін. туризм був визнаний чинником людської комунікації. У 1910 р. мандрівниками з м. Станіслава було створено українське туристичне товариство «Чорногора», яке започаткувало часопис під тою ж назвою. Науковці по праву визнають його першим вітчизняним періодичним збірником у сфері туризму.

Міжвоєнні 1920-1930 рр. були ознаменовані новими подіями у розвитку туристичної сфери. Особлива заслуга у цьому процесі належить історику, професору Львівського університету І. Крип'якевичу, який у 1921 р. створив «Кружок любителів Львова», а у 1924 р. туристично-краєзнавче товариство «Плай». Науковці публікували матеріали краєзнавчого і етнографічного

характеру у часописі «Туристика і краєзнавство» (1925 р.), а з 1937 р. започаткували видання щомісячного журналу «Наша Батьківщина». Тут друкували описи подорожей Україною і зарубіжними країнами, подавалися схеми туристичних маршрутів, наукові статті з туристичної сфери. Активна видавнича діяльність членів товариств «Чорногора» та «Плаї» діяла до початку Другої світової війни.

Варто відмітити також декілька моментів щодо розвитку туризму в радянську добу. По-перше, значна увага у фокусі ідеологічної роботи з населенням приділялась екскурсійній справі. Ось чому у цей час наукові дослідження з музейної та екскурсійної справи були об'єднані в єдину проблему. По-друге, у цьому ж ключі наукові розвідки й публіцистичні матеріали публікувалися у таких періодичних виданнях як «Всесвітній турист», «Екскурсійний вісник», «Фізкультура і туризм» та ін. Зокрема, у часописах назви статей подавалися у ракурсі радянської ідеології: «Робітничий туризм при капіталізмі», «Основні завдання радянського туризму», «Про методи й типи історико-культурних екскурсій», «Туризм в СРСР» тощо. По-третє, підготовка спеціалістів у туристичній справі була недостатньо розвинена.

Проголошення незалежності України у 1991 р. значним чином вплинуло на дослідження сфери туризму як сегменту культурної політики держави. З'явилися наукові розвідки, які розглядали не лише позитивну динаміку збільшення кількості туристів, але й розширили спектр дослідження проблематики туристичної сфери у її гуманітарному, філософському, історичному, економічному та правовому вимірах. Активізувалися дисертаційні дослідження, у яких значна увага приділялася аспектам розвитку регіонального менеджменту в туризмі, методології й методиці аналізу туристських та рекреаційних вітчизняних ресурсів, інституціональному механізму політики у туристичній сфері, економічної складової туризму, конституційно-правових засад вітчизняного туризму, історичного контексту українського туризму у його регіональному висвітленні тощо [4, 7, 15].

Дослідники взялися за вивчення абсолютно нових тем, таких як медичний, промисловий, транспортний, релігійний, лижний, молодіжний, сімейний, спеціалізований туризм (кулінарні тури) та поширення інших видів туризму в Україні [1, 3]. Значна частина досліджень присвячена питанням державного регулювання туристичної сфери, екологічної безпеки вітчизняного туризму, реалізації бізнес-проектів та здійснення туристичної діяльності, системного підходу в управлінні організацією сфери туризму тощо [5, 6, 14].

Попри значну увагу дослідників щодо розвитку туризму в Україні, проблема туристичної сфери як невід'ємного сегменту культури й дозвілля є малодослідженою. З'явилися поодинокі дослідження щодо туризму як моделі культуротворчої діяльності, як контексту масової культури, як невід'ємної складової просторової організації міст, як анімаційної діяльності та ін. [2, 8, 9, 10, 11, 16].

Окремо варто акцентувати увагу на наукових розвідках, які стосуються різних аспектів туристичної діяльності Рівненщини, що опубліковані у спеціалізованих наукових збірках: «Українська культура», «Актуальні питання культурології» (кафедра культурології та музеєзнавства РДГУ), «Вісник Національного університету водного господарства та природокористування», «Туризм: наука, освіта, практика» (кафедра туризму та готельно-ресторанної справи НУВГП), «Наукові записки Рівненського обласного краєзнавчого музею» (науковий відділ РОКМ). У зазначених збірках опубліковані краєзнавчі матеріали, в яких розкрито наступні аспекти туризму краю: статистичний аналіз та обласне проектування туризму, організація туристичної активності населення Рівненщини, особливості системи маркетингу організацій туристичної сфери, інформаційні технології в туризмі, інвестиційні аспекти, зелений туризм Рівненщини, регіональна база історико-культурної спадщини та її роль у розвитку туризму краю, рекреаційний потенціал краю, перспективи розвитку туризму Рівненщини та ін. Також слід зазначити, що місцевими журналістами щотижня висвітлюються події, які

стосуються туристичної сфери у місцевих періодичних виданнях: «Рівне-Ракурс», «Рівне вечірнє», «Вісник Кореччини», «Дубровицький вісник», «Замок», «Наше дзеркало», «Сарненські новини», «Волинь-нова» та ін.

Отже, з огляду на вищезазначене можна зробити висновок, що питання туристичної сфери України як сегменту культурної політики держави відноситься до актуальних проблем і знаходиться у полі зору українських науковців. Поступово ця проблема набуває усе нових і нових обрисів не лише теоретичного, але й практично-прикладного звучання. Особлива увага звернена на дослідження локально-регіональних аспектів проблеми, які сприяють розробці Програм розвитку туризму в Україні на довгострокову перспективу. Що ж до культуротворчого потенціалу туристичної сфери України, то ця проблема ще чекає ґрунтовних наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Вишневська Г. Г. Потенціал кулінарних турів у контексті спеціалізованого туризму. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Вип. 31, 2013.
2. Волошина В. М., Шолудько Н. Г. Анімація в туризмі як предмет наукових досліджень. *Актуальні питання культурології*. Вип. 14, 2014.
3. Гарбар Г. А. Культурний туризм в контексті масової культури. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Вип. 56, 2014.
4. Голубець І. М. Туризм як фактор розвитку екологічної культури України (кін. ХХ - поч. ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. культурології: 26.00.01; Київ. нац. ун-т культури і мистец. Київ, 2011.
5. Зацепіна Н. О. Соціокультурні аспекти розвитку туризму в Україні в умовах глобалізації суспільства. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. Вип. 56, 2012.
6. Козловський Є. В., Булгакова Н. В. Законодавче забезпечення туристичної діяльності в іноземних державах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. Вип. 4, 2017.
7. Кулік В. В. Теоретичні основи культурного туризму: автореф. дис. ... канд. культурології: 26.00.01; Тавр. нац. ун-т ім. В.І.Вернадського. Сімферополь, 2009.
8. Красовський С. О. Культурологічна концептуалізація поняття міжнародного туризму: постановка проблеми. *Актуальні питання культурології*. Вип. 17, С. 201-207.

9. Мавріна Г. О. Культурний туризм як модель культуротворчої діяльності. *Гілея: науковий вісник*. Ч. 76, 2013.
10. Музиченко-Козловська О. В. Роль туризму в просторовій організації міст. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. Ч. 748, 2012.
11. Пазенок В. С. Туризмологія : концептуальні засади теорії туризму. Київ, 2008.
12. Сіверс В. А., Братусь І. В. Культурологічні аспекти туризму. *Вісник Національного авіаційного університету*. №1 (3), 2006.
13. Січинський В. Чужинці про Україну : Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. Львів, 2011.
14. Соловійов Д.І. Нормативно-правове та методичне забезпечення державного регулювання туристичної сфери. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. № 3 (23), 2013.
15. Сушко Н. В. Історичні місця та розвиток туризму на Черкащині (90-ті роки ХХ - початок ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2010.
16. Ширко В. М. Підготовка майбутніх фахівців із туризму до анімаційної діяльності. *Актуальні питання культурології*. Випуск 15, 2015.